

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI¹⁾
z dnia <data wydania aktu> r.

w sprawie sposobu przygotowania obiektu zbiorowej ochrony do użycia

Na podstawie art. 115 ust. 1 pkt 2 i 4 ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. poz. 1907) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowy sposób przygotowania obiektu zbiorowej ochrony do użycia, szczegółowe warunki eksploatacji i zapewnienia porządku w obrębie budowli ochronnych oraz niezbędne wyposażenie budowli ochronnej.

§ 2. 1. Organy ochrony ludności przygotowują budowle ochronne do użycia przez:

- 1) dokonanie oceny wizualnej stanu technicznego konstrukcji budowli ochronnej, płaszczyzn ochronnych oraz zamknięć i innych zabezpieczeń otworów, w celu ustalenia możliwości użycia budowli ochronnej zgodnie z jej funkcją;
- 2) sprawdzenie dokumentacji z ostatniego przeglądu budowli ochronnej oraz jej elementów i wyposażenia, a także usunięcie stwierdzonych usterek oraz dokonanie koniecznych napraw;
- 3) sprawdzenie prawidłowego działania instalacji i urządzeń technicznych występujących w budowli ochronnej, których wykorzystanie przewiduje się w czasie użycia, w tym instalacji elektrycznej, sanitarnej, wentylacyjnej, urządzeń filtrowentylacyjnych, sprzętu służącego do łączności, oświetlenia awaryjnego, zapasowych źródeł zasilania w energię elektryczną, w tym sprawdzenie dostępności zapasu paliwa do zasilania agregatów prądotwórczych;
- 4) sprawdzenie oraz ewentualne uzupełnienie brakującego oznakowania obiektu za pomocą międzynarodowego znaku rozpoznawczego obrony cywilnej oraz napisu: „SCHRON” albo „UKRYCIE”;
- 5) udrożnienie wszystkich dojazdów do budowli ochronnej oraz demontaż i usunięcie konstrukcji i wyposażenia niezwiązanego z funkcją budowli ochronnej;

¹⁾ Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji kieruje działem administracji rządowej – sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 maja 2024 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. poz. 738).

- 6) zapewnienie w zakresie własnych możliwości wyposażenia wskazanego w § 7;
- 7) montaż filtrów oraz innych materiałów eksploatacyjnych do urządzeń, których okres użyteczności po rozpakowaniu jest krótki i powinny być w normalnych warunkach przechowywane w fabrycznych opakowaniach;
- 8) usunięcie materiałów, w szczególności palnych, znajdujących się przy wlocie czerpni powietrza i innych zakończeniach przewodów wentylacyjnych, a w przypadku zagrożeń w trakcie których może wystąpić skażenie powietrza – także zamontowanie nowych filtrów w urządzeniach filtrowentylacyjnych lub wkładów w pochłaniaczach regeneracyjnych, jeśli obiekt został w nie wyposażony;
- 9) uprzątnięcie budowli ochronnej;
- 10) przygotowanie miejsc do odpoczynku i spania, jeżeli przewidziane jest ich zapewnienie;
- 11) sprawdzenie warunków ewakuacji, w tym zapewnienie możliwości natychmiastowego otwarcia drzwi wejściowych oraz drzwi i wyłazów wyjść zapasowych;
- 12) zabezpieczenie wejścia do budowli ochronnej przed skutkami intensywnego opadu deszczu lub śniegu.

2. Czynności wskazane w ust. 1 mogą zostać w całości lub części powierzone do realizacji właścicielowi lub zarządcy, na podstawie ustaleń zawartych w zarządzeniu, porozumieniu lub decyzji o uznaniu obiektu budowlanego za budowlę ochronną.

3. Czynności wskazane w ust. 1 mogą być wykonane przez podmioty ochrony ludności, z uwzględnieniem możliwości technicznych i organizacyjnych podmiotu ochrony ludności i w porozumieniu z organami ochrony ludności.

4. Kierownik budowli ochronnej organizuje zarządzanie budowlą ochronną, określa zapotrzebowanie na personel do obsługi budowli ochronnej oraz przekazuje informacje, w tym zakresie do właściwego organu ochrony ludności.

5. Kierownik budowli ochronnej ustala podział zadań dla personelu obsługującego budowlę ochronną, jeżeli jego zapewnienie jest wymagane, oraz wzywa członków personelu do udziału w obsłudze budowli ochronnej.

§ 3. 1. Właściciel lub zarządca realizuje przygotowanie miejsc doraźnego schronienia do użycia na podstawie nakazu przystosowania pomieszczeń do pełnienia funkcji obiektu zbiorowej ochrony przez:

- 1) wizualną ocenę konstrukcji obiektu, w którym będzie zorganizowane miejsce doraźnego schronienia, a w przypadku stwierdzenia okoliczności mogących wykluczyć zapewnienie przez obiekt funkcji obiektu zbiorowej ochrony niezwłocznie zawiadamia o tym organ wydający nakaz przystosowania;

- 2) sprawdzenie prawidłowego działania instalacji i urządzeń technicznych, których wykorzystanie przewiduje się w czasie eksploatacji obiektu w warunkach zagrożenia, w tym instalacji elektrycznej, wentylacyjnej i oświetlenia awaryjnego;
- 3) sprawdzenie oraz ewentualne uzupełnienie brakującego oznakowania obiektu za pomocą międzynarodowego znaku rozpoznawczego obrony cywilnej oraz napisu: „MIEJSCE DORAŻNEGO SCHRONIENIA”;
- 4) udrożnienie wszystkich dojazdów do obiektu, w którym zorganizowane zostanie miejsce doraźnego schronienia;
- 5) usunięcie zbędnego wyposażenia z wnętrza obiektu, które mogłoby utrudnić schronienie w obiekcie i ewakuację z niego, a także ograniczać pojemność miejsca doraźnego schronienia lub stwarzać w nim dodatkowe zagrożenie;
- 6) zabezpieczenie wejścia do obiektu przed skutkami intensywnego opadu deszczu lub śniegu;
- 7) otworenie na stałe drzwi wejściowych i ewakuacyjnych;
- 8) doszczelnienie i zabezpieczenie przed odłamkami nieposiadających zamknięć otworów okiennych i drzwiowych, przeszklonych drzwi i okien oraz drzwi wykonanych z materiałów palnych gdy funkcja ochronna wymaga takiej ochrony.

2. W przypadku zgłoszenia przez właściciela lub zarządcę okoliczności mogących wykluczyć zapewnienie przez obiekt funkcji obiektu zbiorowej ochrony organ dokonuje sprawdzenia obiektu i oceny możliwości organizacji miejsca doraźnego schronienia. W przypadku potwierdzenia okoliczności zgłoszonych przez właściciela lub zarządcę organ może wyrazić zgodę na odstąpienie od przygotowania miejsca doraźnego schronienia.

§ 4. 1. Czynności związane z utrzymaniem budowli ochronnej w należytych stanie technicznym obejmują:

- 1) sprawdzenie stanu technicznego elementów budowli ochronnej i jej wyposażenia, a także kwalifikowanie ich do wymiany lub remontu, przeprowadzanie czynności remontowych lub naprawczych, a w przypadku schronu także ocenę szczelności konstrukcji;
- 2) monitorowanie budowli ochronnej pod kątem wycieków wody, przesiąkania i drenażu oraz ich usuwanie w przypadku wystąpienia;
- 3) okresowe uruchamianie urządzeń stanowiących stałe wyposażenie budowli ochronnej, w tym sprawdzenie stanu instalacji wentylacyjnej i sanitarnej;
- 4) monitorowanie środowiska w pomieszczeniach, w tym dokonywanie pomiarów temperatury i wilgotności oraz utrzymywanie określonych warunków temperatury i wilgotności w celu uniknięcia rozwoju pleśni i korozji;

- 5) okresowe czyszczenie obiektu w celu uniknięcia gromadzenia się brudu i kurzu, a w razie potrzeby wymiana zużytych materiałów eksploatacyjnych;
- 6) dezynfekcję zbiorników wody pitnej;
- 7) okresową wymianę zapasu paliwa w zbiornikach magazynowych i czyszczenie zbiorników;
- 8) przeprowadzenie testów funkcjonalnych i czynności serwisowych dla wszystkich systemów i urządzeń;
- 9) czynności konserwacyjne, obejmujące zabiegi mające na celu opóźnienie tempa degradacji obiektu, w szczególności:
 - a) zabezpieczenie elementów budowlanych, instalacji i urządzeń oraz sprzętu przed nadmiernym zużyciem i korozją,
 - b) wykonanie drobnych napraw i usunięcie usterek,
 - c) wymianę okresową elementów instalacji i urządzeń zgodnie z instrukcjami obsługi i dokumentacją fabryczną zamontowanych lub wbudowanych urządzeń;
- 10) dokumentowanie wykonanych czynności naprawczych i konserwacyjnych w książce obiektu budowlanego.

2. Czynności, o których mowa w ust. 1, wykonuje się nie rzadziej niż raz na 5 lat. Czynności dotyczące kontroli urządzeń technicznych wykonuje się zgodnie z zasadami i w sposób określony w Polskich Normach dotyczących tych urządzeń, w dokumentacji techniczno-ruchowej oraz w instrukcjach obsługi, opracowanych przez ich producentów.

3. Właściciel lub zarządca w okresie eksploatacji zabezpiecza budowlę ochronną przed dewastacją i kradzieżami oraz dostępem osób postronnych do instalacji technicznych służących zapewnieniu funkcji ochronnej.

§ 5.1. Po każdym użyciu przeprowadza się czynności przygotowujące budowlę ochronną do kolejnego użycia, w tym:

- 1) czyszczenie przestrzeni obiektu wykorzystanej do schronienia;
- 2) usunięcie zapakowanych odpadów i opróżnienie zbiorników odpływowych;
- 3) sprawdzenie stanu i uzupełnienie zbiorników wody pitnej oraz przeznaczonej do celów higieniczno-sanitarnych;
- 4) demontaż zużytych filtrów i innych materiałów eksploatacyjnych, w tym uzupełnianie paliwa do agregatów prądotwórczych, jeśli są dostępne;
- 5) zapewnienie konserwacji wszystkich urządzeń i systemów zgodnie z instrukcjami dostawców systemów oraz przywrócenie ich do stanu pełnej gotowości;

- 6) opracowanie wniosków dotyczących schronienia do wykorzystania w szkoleniach personelu obsługującego daną budowlę ochronną w ramach przygotowania obsługi i jej doskonalenia.

2. W przypadku, gdy użycie budowli ochronnej jest krótkotrwałe, w szczególności gdy nie przekracza jednorazowo dziennie 30 minut, czynności o których mowa w ust. 1 pkt 1-4 mogą być wykonywane raz na 7 dni, a czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 5 i 6, raz na 14 dni.

§ 6. 1. Kierownik budowli ochronnej, w czasie użycia budowli ochronnej:

- 1) kieruje osoby chroniące się w budowlu ochronnej do wyznaczonych jej części;
- 2) wydaje polecenia wyznaczonym członkom personelu oraz osobom chroniącym się w budowlu ochronnej, w zakresie niezbędnym dla zapobieżenia powstania paniki i zakłócenia porządku;
- 3) może nakazać opuszczenie budowli ochronnej przez osoby nie stosujące się do poleceń jego lub personelu;
- 4) podejmuje decyzję o uruchomieniu instalacji zapewniającej warunki bezpiecznego schronienia, w tym wentylacyjnej wraz z częścią filtrowentylacyjną lub pochłaniaczami regeneracyjnymi oraz oświetlenia podstawowego i awaryjnego w przypadku ręcznego jego przełączania po zaniku zasilania podstawowego;
- 5) sprawdza na bieżąco i utrzymuje w gotowości do natychmiastowego użycia podręczny sprzęt do gaszenia pożarów oraz środki do udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej oraz koordynuje prowadzenie działań gaśniczych oraz udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej osobom poszkodowanym, znajdującym się w budowlu ochronnej;
- 6) sprawdza na bieżąco stan techniczny budowli ochronnej oraz podejmuje decyzję o ewakuacji z budowli ochronnej, gdy przebywanie w niej stwarza zagrożenie;
- 7) zabezpiecza wejście do budowli ochronnej przed osobami nieuprawnionymi oraz z zachowaniem własnego bezpieczeństwa monitoruje teren wokół budowli ochronnej;
- 8) prowadzi działania edukacyjne i informacyjne dla osób chroniących się w budowlu ochronnej na temat zasad korzystania obiektu oraz wskazuje odpowiednie kierunki i drogi służące do ewakuacji z budowli ochronnej;
- 9) kontroluje liczbę osób chroniącej się w budowlu ochronnej;
- 10) informuje osoby chroniące się w budowlu o możliwości jej opuszczenia oraz koordynuje proces kończący użycie budowli ochronnej.

2. Dla zapewnienia obsługi budowli ochronnej o pojemności przekraczającej 120 osób zapewnia się personel w liczbie, co najmniej jedna osoba na każde 120 osób i zwiększa dodatkowo o co najmniej jedną osobę na każde 5 osób z niepełnosprawnościami.

3. W przypadku, gdy do obsługi budowli ochronnej potrzebna jest większa liczba członków personelu niż zapewniona przez organ ochrony ludności, kierownik budowli ochronnej może doraźnie wyznaczyć spośród osób chroniących się w budowli ochronnej dodatkowe osoby do pomocy.

§ 7. Niezbędne wyposażenie budowli ochronnej stanowią:

- 1) wyposażenie miejsca do odpoczynku w liczbie odpowiadającej, co najmniej połowie liczby osób, dla której została przewidziana budowla ochronna, każde składające się z łóżka i koca lub śpiwora i maty izolującej;
- 2) apteczki pierwszej pomocy, zawierające podstawowe środki opatrunkowe, środki odkażające, środki przeciwbólowe - jedna na każde 20 osób;
- 3) radioodbiorniki, środki łączności w tym radiostacje, telefony stacjonarne i komórkowe, umożliwiające zaalarmowanie zewnętrznych służb ratunkowych oraz megafony lub inny sprzęt służący do przekazywania informacji wewnątrz budowli ochronnej;
- 4) latarki wraz z zapasowymi bateriami lub akumulatorami - jedna latarka na każde 5 osób;
- 5) środki do dezynfekcji i higieny osobistej, jak chusteczki, mydło, papier toaletowy - dla każdej osoby;
- 6) podręczny sprzęt gaśniczy, co najmniej jedna gaśnica przenośna lub przewoźna lub gaśnice wodną lub pianową w której ilość zapasu środka gaśniczego odpowiada wymaganiom przepisów dotyczących ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów;
- 7) zapas wody - co najmniej 3 litry na osobę na dzień oraz żywności, w postaci konserwy oraz gotowych posiłków o długim okresie przydatności do spożycia;
- 8) dokumenty z planem ewakuacji oraz inne instrukcje;
- 9) sprzęt służący zapewnieniu możliwości schronienia się w budowli ochronnej osobom z niepełnosprawnościami oraz o ograniczonej zdolności poruszania się taki jak rampy najazdowe dla wózków inwalidzkich, nosze, krzesła ewakuacyjne.
- 10) dla schronów, które znajdują się w strefach zagrożenia skażeń chemicznych, promieniotwórczych lub biologicznych pochodzących od zakładów dużego i zwiększonego ryzyka – odzież ochronna, w tym maski przeciwigazowe, rękawice i ubrania ochronne w ilości odpowiadającej liczbie osób dla której została przewidziana budowla ochronna.

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER SPRAW
WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI**

w porozumieniu:

MINISTER ROZWOJU

I TECHNOLOGII

MINISTER INFRASTRUKTURY